

hauy4: UUpo - UuyyfuSwypphauy

hauy4 hauy4

19/8/4 19/4p

19/8/4 19/4

891. 99

47-37

12 MAR 2011

XLVI, 211.

ՀԱՅԿ ՏԷԲ-ԱՍՏՈՒՐԺԱՏԻՆԵՆՆԵՐ

ՀԱՅԿԱՆ ԸՆԿԱՐ

Վերականգնողական աշխատանք

891.99
S-37

891.99

S-37

Uy

ՀԱՅԿ ՏԵՐ-ԱՅՈՒՆԺԱՏՐԱՆՆԵՐ

ՃԱՆԿԸՍ ԸՆԿԱՐ

4021

Վօդեկի մէկ արարով.

ԹԻՖԼԻՑ
Տպարան «Հայպրեսո»
1914

 Настоящая пьеса подъ загла-
віемъ „Попался ты“ разрѣшена для пред-
ставленія на сценахъ 3 Августа 1914 г.
№ 20821.

Ո՛վ որ ցանկանում է սոյն վոդեվիլը ներ-
կայացնել բեմի վրայ, պարտաւոր է երեք րուբ-
լի (3 րուբ.) ուղարկել յօգուտ Թիֆլիսի Զու-
բալովի անուան ժողովրդական տան հայերէն
ներկայացումներ կազմակերպող Հայկական
դրամատիկ խմբակցութեան:

Հասցէն. Тифлисъ, Народный домъ имени
Зубалова, Армянской Драматической Секціи

Հեղինակը.

ԳՈՐԺՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

1. Պօղոս Միամտեան, սնանկ վաճառական	մօտ 56 տ.
2. Սոփօ, Պօղոսի կինը	45 տ.
3. Լիզա, Պօղոսի աղջիկը	20 տ.
4. Օհանէս, նրանց խոհարարը	50 տ.
5. Կիրակոս, տիրացու	40 տ.
6. Բզնունի, ծխական դպրոցի ուսուցիչ	30 տ.
7. Ներսէս Բազրատունի, դերասան	30 տ.
8. Սեդրակ Արախճեան, պոռօտախօս	35 տ.
9. Սաքօ, ամանեղէն քրէհով տուող	50 տ.
10. Դադադ շինողը	50 տ.
11. Համբալ,	40 տ.
12. Հին շոր ծախողը.	30 տ.
13. Կառապան	35 տ.
14. Բալդախինչի	40 տ.
15. Լրաքաղ	25 տ.

Գործողութիւնը կատարուում է Թիֆլիսում.

ՃԱՆԿԸՍ ԸՆԿԱՐ

ՏԵՍԻՆ Ա.

(Վարագոյրը բացուում է և Օհանէսն արագ, շփոթուած ներս է պրծնում լրագիրը ձեռքին, որոնում թէ ով կայ սենեակում և շփոթուած կանչում):

ՕՀԱՆԷՍ—Աղջիկ պարոն, օրիորդ, շուտ եկէք, օգնեցէք, շուտ, շուտ, աղէն մեռել է: Վայ, վայ, վայ, (հասար.) տասնըութը ամսուան փողս է պարտ, ով պիտի տայ ինձ, առանց այն էլ լաց էր լինում, որ փող չունի. (նրանց) Աղջիկ պարոն...

(Սոփօն և Լիզան ներս են վազում)

ՍՈՓՕ—Ո՛վ է մեռել ի՞նչ ես գոռում անյ մարդ:

ՕՀԱՆԷՍ—Աղէն է մեռել, աղէն, ըհը (լրագիրը ցոյց տալով) էստեղ է գրած:

ՍՈՓՕ—Օհանէս ծերացել ես, ու խելքդ

կորցրել, տօ, աղէն կողքի սենեակուհին է և քնած է:

ՕՀԱՆ.—Սուտա, աղջիկ պարոն, սուտա, չը հաւատաք, այ էս գազէթումը գրած ա որ մեռել է, հիմի ձեզ հաւատամ թէ՞ գազէթին: Կազմակերպութեան մարդիկն ա—սում են, որ ինչ գազէթում գրում են միալար ըզորթա:

ՍՈՓՕ—Այ մարդ, աղէն շուտով կը վեր կենայ ու կհագնի, ո՞վ է մեռել, ինչեր ես դուրս տալիս:

ՕՀԱՆ.—Պօղոս աղա Միամիտովը, ըհը (մատնացոյց է անում լրագիրը):

ԼԻԶԱ.—(Դուրս է պոկում ձեռքից լրագիրը և արագութեամբ կարդում) Մահագոյժ. Պօղոս աղա Միամտեան: Երէկ երեկոյեան 6 ժամին յանկարծամահ եղաւ Պօղոս Միամտեանը, որ մի բարեպաշտ մարդ էր և երևելի բարեգործ (սկսում է լալ): Հանգուցեալը ծագումով մի հասարակ ջրկիրի որդի էր և մի ժամանակ ձու էր ծախում:

ՍՈՓՕ—(Կէս լաց). Իսկ ինձ հաւատացում էր, որ իր հայրը շատ Մարսէլ գնալով ոտները մազոլներով էր լցրել:

ԼԻԶԱ.—(շարունակում է) Բայց վերջերս հարստանալով՝ փոխեց իր արհեստը և Մար-

քսիզմի ազդեցութեամբ սօցիալիստներին շարքը մտաւ:

ՕՀԱՆ.—(Հասար.) Յօցիալ է եղել:

ԼԻԶԱ.—(շարունակելով). Ծնուել է 1832 թ. ոչ մի տեղ չի սովորել:

ՍՈՓՕ—էդ հօ իմ հերիցն էլ մեծ է եղել, բա ասում էր թէ Ներսիսեան դպրոցումն է սովորել:

ԼԻԶԱ.—(Շարունակելով). Բայց որպէս գրականասէր մարդ նրան կտեսնէիք կուրում, սե կամ կանաչ սեղանի մօտ նստած, որտեղ և համարեան, ամեն գիշեր լուսացնում էր թղթախաղի մէջ: Մի պակասուն թիւն միայն ունէր, որ և նրա կեանքին վերջ տուեց, այն է Կախեթու ճերմակ գինին, որից հանգուցեալը չկարողացաւ հրաժարուել և երէկ հարբած տուն վերադառնալիս զբօսարանի մօտ վայր ընկաւ, ոտը կտորեց և յանկարծամահ եղաւ. (բոլորեքեան լալիս են). թաղումը ինչպէս լսեցինք տեղի կուռնենայ կիրակի օրը: Հանգուցեալը թողել է մօտ կէս միլիոն կարողութիւն (Օհանէսը աչքերը չռած մօտենում է լրագիրին.)

ՍՈՓՕ—Ինչքան... Ինչքան...

ԼԻԶԱ.—Մօտ կէս միլիոն կարողութիւն և

ՍՈՓՕ—Ըհը—ըհը...

ԼԻԶԱ.—Անթիւ որբեր. լսեցինք, որ

նաև հանգուցեալի կինը՝ Սոփօն իր ամուսնու յիշատակը յաւերժացնելու համար ուզում է զգալի կտակներ անել: Հանգիստ բարեպաշտ գործչին:

ՍՈՓՕ.— Ես կտակներ պիտի անեմ:

ՕՀԱՆ.— (Կիսալաց) Հա, բա, աղջիկ պարոն, աղէն մեռել է տանու մեծը դուքէք:

ՍՈՓ.— Լաւ, կտակները ճրտեղից պիտի անեմ:

ՕՀԱՆ.— Աղջիկ պարոն, հիմա դրա ժամանակը չէ, թաղման պատրաստութիւն պիտի տեսնէք, ի՞նչ անենք, Աստծու կամքն է, մինչև կիրակի դեռ երեք օր ունենք:

ԼԻԶԱ.— Այ, մարդ ի՞նչ ես զօռել, հայրիկը կենդանի է:

ՕՀԱՆ.— (Բարկացած ու ձեռքերը թափահարելով) որ կենդանի է միք թաղիլ (դուրս է գնում):

Տ Ե Ս Ի Լ Բ.

ՍՈՓ.— (Լալով) Էս ինչ կրակ է Տէր Աստուած, ախր մարդս երէկ երեկոյեան եկաւ պառկեց: Զլինի՞ թէ ուրիշ մարդ եկաւ. Լիզա, մի գնա սենեակը, տես նրան:

ԼԻԶԱ.— (Լալ.) Չեմ կարող մայրիկ, ես մեռելներից վախենում եմ:

ՍՈՓՕ.— Կա՛վալէրներից հօ չես վախե-

նում, (արագութեամբ մօտենում է սենեակի դռներին): Պօղոս, Պօղոս, այ մարդ, Պօղոս... ձայն չէ հանում, Պօղոս, Պօղոս... (Լսում է դռից Պօղոսի բարձր ձայնը) (Հայ հայ, ի՞նչ եղաւ, կոտորուեցաք). Դուրս արի, շուտ, դուրս արի:

ԼԻԶԱ.— Մայրիկ ես գնամ:

ՍՈՓՕ.— Սպասիր ուր պիտի գնաս:

ՊՕՂՈՍ.— (Գիշերային խալաթով արագ դուրս է գալիս զարմացած)... Ի՞նչ եղաւ, ի՞նչ պատահեց, ի՞նչ էք հարայ տալիս, էլ չէք թողնիլ որ մարդը միքիչ քնի:

ՍՈՓ.— Հարայ, քեզ ու Աստծու կրակ, սիրտներս շուռ տուիր. այ, գաղէթը կարգաւ գրել են, որ դու մեռել ես ու կէս միլիոն կարողութիւն ես թողել:

ՊՕՂՈՍ.— Ի՞նչ ի՞նչ...

ՍՈՓ.— Անթիւ որբեր ես թողել...

ՊՕՂ.— Եե՛՛՛՛՛

ՍՈՓ.— Հա, հա, հրամանքդ: Հարբում ես հա՞, ոտդ էլ հօ կոտրել ես...

ՊՕՂ.— Ո՛վ, եե՛՛՛՛՛

ՍՈՓՕ.— Այո, հրամանքդ, մի անցիր տեսնեմ ոնց ես ման գալիս... այ շուռ գայ սիրտդ, ոնց որ իմ սիրտը շուռ տուիր:

ՊՕՂ.— (Զայրացած ու զարմացած ետ ու առաջ է գնում) Այ կնիկ, զօռել ես, ի՞նչ է:

ՍՈՓ.— Դու ես գտուել դու, գնահ սե-
նեակդ, աղջիկս մեռելներէից վախենում է.
գնա որբերիդ մօտ: Այ գետին գնեմ գլուխդ
սիրեկաններ ես պահում հա՛, լաւ, ես քո
աչքերը մէկ-մէկ կը հանեմ:

ՊՕՂ.— Ո՛ւմ աչքերը, ա՛յ կնիկ:

ՍՈՓ.— Քո աչքերը, քո, որ մարդ տա-
լու աղջիկդ տանը նստած կարողութիւնդ
ուրիշներին են կտակել:

ՊՕՂ.— Արի ու սրա հետ խօսիր:

ՍՈՓ.— Ինչի՛ լայաղ կանես ինձ հետ
խօսել, ով գիտէ դուքսը երեսուն սիրեկան
ունես:

ՊՕՂ.— Ո՞վ

ՍՈՓ.— Դու:

ՊՕՂ.— Ա՛յ կնիկ...

ՍՈՓ.— Ա՛յ կնիկ քեզ ու զահրումար:

ՊՕՂ.— Ա՛յ կնիկ մեռնողը ես չեմ:

ՍՈՓ.— Սուտ ես խօսում, որ մեռնես
մեռել ես:

ԼԻԶԱ.— Ահա լրագիրը:

ՊՕՂ.— (Չայրացած) Չէ, չէ, սրանք եր-
կուան էլ ոնց որ տեսնում եմ, գտուել են,
պէտք է ճարը տեսնեմ (Սոփօին) կնիկս...

ՍՈՓ.— Ես մեռելի կնիկը չեմ:

ՊՕՂ.— Սրանք հանաք չեն անում, չէ,
- ես սրանց ճաշը պիտի եփեմ, թէ չէ էլ

համբերութիւնս բողազիցս քիթս անցաւ
(անկիւնից շտապով վերցնում է ձեռնափայտը
և վրայ ընկնում, Սոփօն մի դռնից, Լիզան
միւս դռնից փախչում են և Լիզան վայր է
գցում թերթը). Ես ձեզ ցոյց կտամ թէ ինչ-
պէս պիտի մասխարա գցել հին սովորաւար
Պօղոս աղա Միամտեանին:

ՏԵՍԻՆ Գ.

ՊՕՂՈՍ — (Միայնակ, յոգնած, բարկացած)
էսպէս էլ բան կըլինի՞, ես էստեղ, իրենց
աչքի առաջ կենդանի կանգնած եմ և ինձ
ասում են մեռել ես. էհ, ինչ կայ զարմա-
նալու կամ բարկանալու, կնիկս հին սար-
սաղ է, երևի աղջկանս էլ գտուեցրել է:
Բայց ո՛չ, սա հանաք չէ (տեսնում է լրագիրը)
մէկ վերցնեմ տեսնեմ ի՞նչ է գրած, (վերց-
նում է և երկար որոնելուց յետոյ կարդում է).
Ըհր, տես է, պահ, պահ պահ, (կարդում է
և զայրանում). Տեսնում էք, սրա անունը
լրագիր է... էլ բողկ ծախող, էլ կլէկչի, էլ
կօշկակար, էլ մլթօ, էլ ջուլօ չմնաց որ
խմբագիր չըղառնար: Մի ժամանակ ժողո-
վարանի անդամ գրուելիս 300 մարդու
ոտը պիտի պաշէիր, որ չը սևացնէին,
բայց այժմ... այժմ ուրիշ բան է, գնահ,
մի երկու մարկա կպցրու մի թաբաղա

Թղթի վրայ, խնդիր տուր և երկու ամսից
յետոյ համ խմբագիր ես, համ հրատարա-
կիչ, թէկուզ այբուբենն անգամ չըզիտե-
նաս. և եթէ բան է, ով գիտէ, ժողովարանի
անդամ կուգես գրուել, խնդիր տուր, տակը
ձեռք քաշելիս մի մոռանար գրել որ խմբ-
ագիր ես, կասեն, Պաւել Դանդուրիչ սե-
շար չգցես, խմբագիր մարդ է, աշխարհքին
խելք է սովորեցնում... Ասացէք խնդրեմ,
խելքից բոբիկը ի՞նչ խելք կարող է սովորեց-
նել... Մի ժամանակ հայոց ազգը խմբա-
գիրներ ունէր, որ կասէիր «բարաքալլահ»,
իսկ այժմ... այժմ ուրիշ բան է, ահա ձեզ
մի խմբագիր, որ արար աշխարհին խաբում
է թէ ինքը սօցիալիստ է, որ աշխարհում
մի օր հաւասարութիւն պիտի լինի, որ
մարդիկ պիտի ապրին միատեսակ, ինչ ես
ուտեմ, էն էլ դուք, որ աղան ու ծառան
իրար ընկեր պիտի կանչեն, որ... Թճճ ձեզ
մարդ ասողին ինչ ասեմ... որ դուրս գան
էսպիսի հագօններ ու ինձ պատուաւոր բա-
ղաբացուն ցեխը կոխեն ու հանեն: Եւ այս-
պիսի մեծ մեծ քարոզներ կարգացող խմբ-
ագիրը ինքն արդէն կատարում է այդ
օրէնքները, երեսուն սիրեկան է պահում,
կօմանա չէ բա ինչ զահրումար է. գիշեր
ցերեկ կարտ է խաղում, բայց երբ թերթի

մէջ կարտօժնիկի մասին գրեն, խրատներ
է, որ կարդում է: Մախլաս, բեզարեցանք
էլ իլաջ չկայ: Էն, էն, էն, էն Մարքս որ
կայ է թէ մի օր ձեռքս ընկէր, ձեռք արեւ,
մենակ վզիցը հօ չէ, մէջքից էլ կը խեղդէի,
որ հասկանար թէ ինչ լաւտածութիւններ
է քարոզել ու էսքան մարդկանց խելքիցը
հանել... Մի տղայ ունիմ գիշեր-ցերեկ
տուն չի գալիս. էս օր ժողով ունի, էգուց
միտինգ, էլօր նիստ, մէկէլ օր մասնաժո-
ղով, յանձնաժողով, էս ժողով, էն ժողով...
ըլլը, ձեռք քօքը կտրուի, որ ամեն միջիմարի
ընտրում էք: Մի մի մարդ ասող լինի,
ախր իմ որդին ինչ է հասկանում, որ ըն-
տրում էք է. էհ, հանեցին մեր հողին էլի,
ինչ ուզում են էն են անում, մեր գլխի
աղէն էլ նրանք են, մեր փորի ըէվիզօր էլ
նրանք, կուզեն գործադուլ կանեն, կուզեն
զասադուլ, էլ զորն ասեմ: Չէ, չէ բաւա-
կան է, պէտք է միջոցներ ձեռք առնել,
էս ցոյց կտամ մեր պարոն խմբագրին, թէ
Մետեխում ինչպէս են գրում (դուր ծե-
ծում են): Ներս մտիւր, ով է...:

ՏԵՍԻՆ Դ.

ԿԻՐՍԿՈՍ — (Ներս մանելով և խորը գլուխ
տալով). Ողջոյն ընդ ձեզ:

ՊՕՂՈՍ—Բարի եկար, ի՞նչ կայ:

ԿԻՐ.— Էհ, Աստուած մխիթարեսցէ, Սողոմոն իմաստուն ասել է, «Մեռաւ արդարն և եթող զՂու մն յոյժ» այս կեանքս անցաւոր է: Իմացայ որ իմ բարեկամ Պօղոս աղէն մեռել է, եկայ որ...:

ՊՕՂ.— Տօ, դու էլ կնիկս դառար...

ԿԻՐ.— Որ խմբովս պատիւ տամ, զի հող էր և ի հող դարձցի: Ափսոս, ափսոս... ի՞նչ լաւ մարդ էր.

ՊՕՂ.— (հասար.) Մտիկ տուէք էս անիծածին է... Բայց ո՛չ, արի լսեմ ի՞նչ է ասելու:

ԿԻՐ.— Աստուած զհոգին լուսաւորեսցէ, ամեն անգամ եկեղեցուց դուրս գալիս լիովի վարձատրում էր ինձ:

ՊՕՂ.— (հասար.) Կեանքումս առաջին անգամ եմ տեսնում:

ԿԻՐ.— Քանի անգամ հանգուցեալն ինձ իր տունն էր հրաւիրում, բայց ես չէի համարձակում, «զի չիք անդ տեղի անարժանիս»: Ափսոս, որ այդքան մարդասէր ու լաւ մարդը մեռաւ, (սուտ լալիս է):

ՊՕՂՈՍ— (հասար.) Աներեսութեանը մըտիկ տուէք. չէ, եթէ ես սրան լաւ դաս չտամ, բանի նման չի վրնիլ. (նրան) անունդ ի՞նչ է, ի՞նչ գործի ես:

ԿԻՐ.— (Ուրախ) Կիրակոս, ձեր թաղի տիրացուաց խմբի խմբապետն եմ:

ՊՕՂ.— Ի՞նչ տանք որ խորը թաղես:

ԿԻՐ.— Էհ, Աստուած այս տունս հաստատ պահեսցէ, 25 մանէթ տուէք:

ՊՕՂ.— (Հասար.) Մտիկ տուէք սրան, ոնց մեծերիցն է սկսում. (Կիրակոսին) 5 մանէթ տամ:

ԿԻՐ.— Էհ, աղաջան, կէս միլիոն կարողութիւն է թողել ու...

ՊՕՂ.— Էդ ո՞ր բանկումը:

ԿԻՐ.— Լաւ աղաջան 20 մանէթ տուէք:

ՊՕՂ.— Դու ինձ էն ասա 5 մանէթով չե՞ս թաղիլ:

ԿԻՐ.— Աղա 15 մանէթ...

ՊՕՂ.— Չէ, 5 մանէթ աւել չեմ տայ:

ԿԻՐ.— Ձեր լաւ խաթեր համար 10 մանէթ, թէ չէ գնում եմ:

ՊՕՂ.— Հօրդ ողորմի թէ որ գնաս դարդից կը մեռնեմ: Հինգ մանէթ տալիս եմ, էլ ի՞նչ ես ուզում:

ԿԻՐ.— Լաւ աղաջան 7 մանէթ (հասար.)

Ի՞նչ զայմ մարդ է եղել էս անիծածը:

ՊՕՂ.— 5 մանէթ:

ԿԻՐ.— Լաւ, բէհը տուէք:

ՊՕՂՈՍ— Բեհը... այ բէհը (վերցնում է ձեռնափայտը և ընկնում Կիրակոսի վրայ. Կի-

առաջին երեսի վրայ պիտի նկարեմ պ-
խմբագրին էջի կերպարանքով... Նախ կեր-
թամ իր մօտ և լաւ մերսելուց յետոյ դա-
տարան պիտի քաշ տամ, որ նա ցոյց տայ
ինձ իմ կէս միլիոն կարողութեանս տեղը:
Այ ձեզ բան, ես քաղցած զկրտում եմ,
իսկ նա ինձ միլիոնատէր է շինել. եղած չե-
ղածս թագցրած տասնազարն է, որի սո-
կոսներով մի կերպ քաշ եմ տալիս... անի-
ծած խմբագիր... բայց գիտէ՞ք միտքն ինչ
է. քաղաքը լցուած է շանտաժիշտներով,
կը կարդան, կիմանան որ մեռած չեմ, կը
կարծեն թէ շատ փող ունեմ ու հազարներ
է որ կը պահանջեն, գնահատել Պաւել Դանդու-
րիչ ու հաւատացրու որ ոչինչ չունես և
հալբաթ վերջը կըխփեն կսպանեն ու խրմ-
բագրի փորը կըկշտանայ: Քանզուէր էն
օրը երբ էդ անամօթներն երևացին. (դուռը
ծեծում են) Օհօ, հալա մնացել են (դուռը
ծեծում են) ո՞վ ես, ի՞նչ ես ուզում:

ԲՁՆՈՒՆԻ.— (դրսից) Բացարէք խնդրեմ,
կարևոր յանձնարարութեամբ եմ եկել:

ՊՕՂ.— Որ սատկես, չեմ բաց անի:

ԲՁՆ.— (դրսից) Բացարէք խնդրեմ, ու-
սուցիչ Բզնունին եմ, կարևոր գործ ունեմ:

ՊՕՂ.— Ո՛չ, ո՛չ, Պօղոսը կենդանի է հաս-
կացա՞ր:

ՊՕՂ.— Եղբայր, իմ տունս է, չեմ բաց
անում:

ԲՁՆ.— Պարոն ես հոգաբարձութեան
կողմից եմ եկել:

ՊՕՂ.— Գնահ հոգաբարձութեանն ասա,
որ Պօղոս աղա Միամտովը կենդանի է,
հալա չի մեռել և մեռնելու ցանկութիւն էլ
չունի և մինչև որ ձեզ բոլորիդ մէկ մէկ չը
թաղէ չի մեռնիլ:

ԲՁՆ.— (բարձր) Բաց արէք թէ չէ դուռը
կը կոտրեմ:

ՊՕՂ.— (հասար.) Էսպէս էլ աներեսու-
թիւն, (ներս) չեմ բաց անում:

ԲՁՆ.— (դուռը շարժելով) Ահա, կոտրում
եմ...

ՊՕՂ.— (հասար.) Չէ, սրան էլ պիտի
խրատեմ, թէ չէ էլի կըգայ (բաց է անում):

ԲՁՆ.— (ներս գալով) Օրը ցերեկով ի՞նչ
էք զոնները փակում, երևի ես ժամանակին
չեկա՞յ:

ՊՕՂ.— (երեսը շուռ տալով) Ասածու բա-
րին, հա, ուշացար, է՛, ի՞նչ խաբար, ինչո՞ւ
ես մեր դուռը կոտրում:

ԲՁՆ.— (հասար.) Երևի սա տանու մարդ-
կանցիցն է, է՛հ, միենոյն է ես սրան կը
յայտնեմ ցաւակցութիւնները (Պօղոսին):
Հայոց դպրոցի հոգաբարձութիւնը լսելով

Պօղոս աղայի անժամանակ մահը, արտա-
կարգ նիստ գումարեց, յոտնկայս յարգեց
նրա յիշատակը և որոշեց ցաւ յայտնել
որբացած ընտանիքին և այդ պարտաւորե-
ցրեց անել ինձ:

ՊՕՂ.—Պրծանա՛ր... շատ լաւ, դէ հիմա
երեսդ շուռ տուր, գնա և ասա քո հոգաբար-
ձուներին, որ ես՝ Պօղոս աղա Միամիտովս
երէկ մեռայ և էսօր յարութիւն առայ:
ԲԶՆ.—(ետ ետ քաշուելով). Իիիինչ ասա-
ցիք դու... դուք էք...

ՊՕՂ.—Ես եմ, ես, հասկացա՛ր:

ԲԶՆ.—(կակաղելով), Ներեցէք չգիտէի
(փախչելու փորձ է անում. հասար.) յանկարծ
չյարձակուի վրաս, թէ չէ ասում են, որ
մեռելը յարութիւնից յետոյ խեղդել գիտէ...
ախ երանի մի կերպ դուրս գնամ... ծանօթս
է զալիս երկու երեք անգամ տեսել եմ,
նա է, նա է, Պօղոսն է.

ՊՕՂ.—Փախչելու մի պատրաստուիր,
սպասիր...

ԲԶՆ.—(կակաղ.) Ես մեղաւոր չեմ, Աս-
տուած է վկայ ես մեղաւոր չեմ, ուղար-
կեցին որ մի բան կտակես (փախչում է):

ՊՕՂ.—(ետեից) Սպասիր, սպասիր, կըտա-
կեմ (դրան մօտ նա դիպչում է Սեդրակին ու
վայր ընկնում):

ՏԵՍԻՆԷ.

ՍԵՂԻՍԿ.—(Բարկացած.) Ձեռն կարմրեր,
հոնտեղ ննջեցեալ կը հանգչի, հոս աղմուկ
կընես անպատկառ:

ՊՕՂ.—(հասար.) Էս կռօն որտեղից ներս
պրծաւ, որ հալա ուշունց էլ է տալիս,
(Սեդրակին) Խնչ ես ուզում:

ՍԵՂԻՍԿ.—(հասար.) Ասիկայ ծառան կե-
րկի, (Պօղոսին) հանգուցեալ Պօղոսի տունն
աս է:

ՊՕՂ.—(Երեսը շուռ տալով) Ո՛չ, սա սաղ-
մալամաթ Պօղոսի տունն է, դու էն ասա,
խնչ ես ուզում:

ՍԵՂԻՍԿ.—(Բարկացած հետզհետէ մօտենալով
Պօղոսին, իսկ Պօղոսը ետ ետ քաշուելով) Ծօ,
ադ ինչպէս կը համարձակիս աղանկ կո-
պիտ պատասխաններ տալ էֆէնդիի մը, որ
ամիրաներու ցեղէն առաջ եկած է, ազգա-
յին մը, գործիչ մը, ատենաբան մը, ճար-
տասան մը, որու առաջ բոլոր աշխարհ կը
խոնարհի, սա փայտին համը կուզես տես-
նալ անպատկառ...

ՊՕՂ.—(բարկացած) Էդ ումն ես ուշունց
տալիս, հօ չես ուզում սաղ տեղդ ականջը
մնայ, ոչ Մամիրանից եմ վախենում, ոչ էլ
Ղարամանից (հասար.). սա մենձերից է ու-
նեցել, ձեր արևը ասածներից մի խօսք էլա

չհասկացայ, կարելի է օրհնում է, ով գիտէ:
ՍԵՂԻ.— Լեզուդ բեզ քաշէ անպատկառ,
գնա տիկնոջ ըսէ, որ երբեմն ազգային
երեսփոխան Սեղրակ էֆէնդի Արախճեան
եկած է զանի մխիթարելու:

ՊՕՂ.— Օհօ, ամենքն եկան, հիմի երէց-
փոխն է եկել. (Սեղրակին) Տօ, ինչեր ես
դուրս տալիս, ես կենդանի ու դու իմ կնոջ
մխիթարանք պիտի կարդաս:

ՍԵՂԻ.— (մօտենալով բարկացած) Ի՞նչ ըսիր
քեզի Պօղոս աղայի հէտ կը դասես, (սկսում
է ձեռնափայտով ծեծել):

ՊՕՂ.— (վազելով Սեղրակն էլ ետեից), Վայ,
վայ, վայ, աղբէր ի՞նչ ես ուզում, ջհան-
դամ քո գլուխը, էդ դու, էդ էլ կինս, գնա
ինչ ուզում ես էն ասա:

ՍԵՂԻ.— Քեզի կսեմ, չե՞ս հասկնար, գնա
տիկնոջ ըսէ, որ Սեղրակ էֆէնդին եկած է:

ՊՕՂ.— (քաղցրութեամբ) Պարոն, հրաման-
քիդ անունը Սեղրակ է:

ՍԵՂԻ.— Այո՛, ի՞նչ կուգես ըսել:

ՊՕՂ.— Իմ անունն է Պօղոս աղա Միա-
միտով:

ՍԵՂԻ.— (զարմացած և հասար.) Ի՞նչ կըսէ
սա մարդը:

ՊՕՂ.— Եւ ես անա կենդանի կանգնած
եմ հրամանացդ առաջ, սուտ է .. երէկ մե-
ռայ և այսօր յարութիւն առայ:

ՍԵՂԻ.— (վախեցած) Աս ի՞նչ կըսէ սա
մարդը (մեղմ ետ ետ քաշուելով) ներեցէք
պարոն Պօղոս... (հասար.) ասանկ ալ բան
բնաւ տեսած չէի, երթամ... (Պօղոսին) Ը...
Ը... Ը... ներեցէք, գործի կերթամ (դուրս է
փախչում):

Տ Ե Ս Ի Լ Ը.

ՍԱՔՕ.— (Արագ արագ ներս գալով), Աբա,
վուրդի է աղջիկ պարոնը:

ՊՕՂ.— Ո՛ր աղջիկ պարոնը:

ՍԱՔՕ.— Պաւէլ Դանդուրիչի կնիկը:

ՊՕՂ.— Ի՞նչ ես կամենում:

ՍԱՔՕ.— Էդ ի՞նչ գիդիմ:

ՊՕՂ.— Էս տան մեծն էլ ես եմ, պարոնն
էլ ու աղջիկ պարոնն էլ:

ՍԱՔ.— Բաս վուր դուն իս, մէ ջափա
քաշի իմացի հոգէհացի համա:

ՊՕՂ.— Ո՛ր հացի համար:

ՍԱՔ.— Հոգեհացի-քելեխի համար ինչ-
դադամ պրիբոր ի հարկավուր:

ՊՕՂ.— (հասար.) Էլ հնար չկայ, պիտի
ստով ճանապարհ գցեմ. (նրան) արդէն վար-
ձել ենք:

ՍԱՔ.— Պարուն ջան սուտ իս խօսում,
էս քաղկումը վից պաստավչիկ ինք, մէկը
իս իմ, մէկը Պաճօ Սօլօմանը, վրայ երկուսը

Լօթի բէժանը, Չաթանի տղայ Կակուլին,
էս հօ չուրս, իժում Հացափուրինց Կօստօն
ու մէկ էլ Նալչազարէնց Պապուշը: Էս մար-
թիքը ան, դռան մօտ կաղնած ին ու սին-
դիկատինք արի, վուր ձիւր քէլէխը մէտի
վիկալինք:

ՊՕՂ.—Մեր մեռելին առանց քելեխի
ենք թաղում:

ՍԱՔ.—Հա, էդ ուրիշ բանի, համա վուր
սրտով էլ ուզիս, էլ իս դաւի չունեմ: Խոռա-
կը մէկ կօնինք ու իժում... էհ, մնաս բարով:
(դուրս է գնում):

ՊՕՂ.—Գնաս բարով (դուռը ետ է գնում)
Ահա ձեզ մարդ, եկաւ, խօսեց, հասկացաւ
ու գնաց, առաջին եկողները խիստ աներես
մարդիկ էին, իսկ սա մարդ էր մարդ, խօ-
սեց մարդավարի, իմացաւ որ քելեխ չու-
նենք ու գնաց: Ափսոս թիֆլիզ, ափսոս,
ինչո՞ւ էլի էսպէս լաւ մարդկանց ձեռին
չես, որ...

Տ Ե Ս Ի Լ Թ.

ԴԵՐԱՍԱՆ.—(Խօսքը կտրելով շտապ-շտապ
սերս է վազում) Ասացէք խնդրեմ, տիկին
Միամտեանին կարելի է տեսնել թէ ոչ:
ՊՕՂ.—(Կտրական) Ո՛չ:

ԴԵՐԱՍ.—Բայց երբ կարելի է տեսնել:

ՊՕՂ.—Ո՛չ մի ժամանակ:

ԴԵՐ.—Պարոն, խնդրեմ պատասխանէք
ինչպէս հարկն է:

ՊՕՂ.—Ես ինչպէս հարկն է էնպէս եմ
խօսում, իսկ հրամանքդ անկարգ:

ԴԵՐ.—Ներեցէք պարոն, դուք ինձ չը
հասկացաք:

ՊՕՂ.—Ո՛չ, շատ լաւ հասկացայ: Մի անս
տեսնեմ ի՞նչ գործ ունէք դուք կնոջս հետ:

ԴԵՐ.—Տեսնում էք որ ինձ չհասկացաք,
ես ուզում եմ տեսնել Պօղոս Միամտեանի
կնոջը և կամ նրա որդիներէից մէկնումէկին:

ՊՕՂ.—Ես եմ որդին, ի՞նչ ես կամենում:

ԴԵՐ.—Ըբբ... Ներեցէք, գուցէ ես քիչ
անբաղաքավարի գտնուեցայ... Ըբբ... Հայ-
կական դերասանական Դրամատիկ ընկե-
րութիւնը ողբալով իր բարերար Պօղոս աղա
Միամտեանի անժամանակ մահը, ինձ
յանձնարարեց մի փոքրիկ միսթարանք
կարդալ ձերդ մեծապատուութեանը, որ...
Ըբբ... բարեգործութեամբ ձեր հանգուցեալ
հօրից չէք տարբերւում... և խնդրեցին որ
ցուցակը կազմելիս չը մոռանաք փոքրիկ
գումարով գոնէ մասամբ ապահովել մեր
ընկերութեան ներկայացումները, որովհե-
տե հասարակութիւնն օտարամոլութեամբ

սեփականը մոռացել է, այդպիսով... դուք մեզ քաջալերած կըլինէք, իսկ մենք էլ կը գործենք յօգուտ ապերախտ ազգի, գուցէ կարողանանք արթնացնել նրա խղճի խայթոցը:

ՊՕՂ.—Շատ լաւ էք անում, գնացէք գործեցէք յօգուտ ազգի էլ, եկեղեցու էլ, ես ձեզ չեմ խանգարում:

ԴԵՐ.—Ըրը... Ներեցէք, կուզէինք որ քաջալերէիք մեզ:

ՊՕՂ.—Եւ քաջալերում եմ և գովում եմ, կեցցէք, լաւ բան էք անում:

ԴԵՐ.—Ո՛չ, պարոն... ըրը... կուզէինք որ դուք ի յիշատակ ձեր հանգուցեալ հօրը մի փոքրիկ գումար կտակէիք:

ՊՕՂ.—Է՛հ դու էլ բան ասացիր էլի, հայրս Ներսէս կաթողիկոսի օրով է մեռել, ով զիտէ հիմա ոսկորներն անգամ չեն մնացել ու ուզում ես, որ հիմա կտակներ անեմ:

ԴԵՐ.—(զարմացած) Բայց չէ՞ որ լրագրում գրուած է, որ երէկ է մեռել:

ՊՕՂ.—Գլուխը բարին է տուել և երեսն էլ պատին յիմար խմբագիրը: Տօ՛, ի՞նչ էք ուզում ինձանից, մտադրուել էք ծաղրել ինձ. ի՞նչ էք երուսաղէմի աղքատների պէս դռնէ դուռ ընկել, կտակներ ունէք ինձ համար արէք... Պօղոս աղա Միամտովը ես եմ:

ԴԵՐ.—Բայց այդ ի՞նչպէս պատահեց...

ՊՕՂ.—Եւ վաղուանից յարգելի գերասանական ընկերութեանը խնդիր եմ տալիս, որ ինձ համար մի ներկայացում տան, շալուարս մաշուել է և փող էլ չունեմ:

ԴԵՐ.—(Կեղծաւորելով և վախեցած ետ ետ քաշուելով) Ըրը... ցտեսութիւն պարոն Պօղոս...

ՊՕՂ.—Սպասիր, սպասիր, ի՞նչ ես շտապում մի կտակ շինենք է՛:

ԴԵՐ.—Ո՛չ, ո՛չ, ինքդ կտակ շինիր, ես շնորհակալ եմ... (առագ դուրս է գնում):

Տ Ե Ս Ի Լ Փ.

ՊՕՂ.—Պահ, պահ, պահ բոլորն եկան, երանի մարդ մնաց թէ՞ ոչ. անտանելի դրութիւն է: Ամբողջ կարողութիւնս թղթախաղում տանել տուի, երբէք մարդուն վիրաւորանք չեմ հասցրել, իսկ անամօթ խմբագիրը, հասարակական այդ զիբիլը տես ինչ ի՞նչ խաղեր է խաղում գլխիս: Փողապաշտ դար, ասում էր ողորմած հոգի Պետրոս Սիմօնեանցը Մեղու լրագրի մէջ, երբ ազգի մասին խօսում էր, թամամ էդ վախտին ենք հասել: Երբ Մոսկով էի գնում, մէկ մէկ անգամ էլ երբ Մարսէլ ջագար էի տանում, հազարներ էի տանուլ տալիս, հալա

պոռտներ անելով էի կլուբներից դուրս
գալիս, բայց մեր կլուբը որ կայ, ուրիշ
թավուր մարդիկ է ստեղծել. սրանից տասը
տարի առաջ մի տիրացու թէ վարժապետ
կար, վանքումն էլ եկեղեցու խումբն էր
երգեցնում, գիշերը ցերեկ էր շինել, հինգ
անգամ լոթբազարութեան համար դուրս
են արել, մէկ էլ տեսար գնաց էջմիածին,
վարդապետ դառաւ և հանգուցեալ կաթո-
ղիկոսի հետ քաղաք էր եկել. հիմի էլ նա
առաջնորդ է ըտրուած ու թեմ է կառավա-
րում... ոնց որ երևում է կարտոժնիկու-
թիւնն ու վարդապետութիւնը քուրն ու
աղբերն են. թէ որ մեր կլուբիցը էդպիսի
մարդիկ են դուրս գալիս, այ գետինը դնեմ
նրան, միթոմ ինչ դժուար բան է, որ
էգուց մէկէլ օր կլուբի շփեյցարը ըէդաքտօր
դառնայ... եթէ մեր կլուբում փող տանէք
աւելի լաւ կանէք, որ յետ տաք տիրոջը,
թէ չէ էնքան բայդուշութիւն կանեն, որ
փողն էլ կածես ու հողն էլ և ոտով մինչև
Շան թաղը կը փախչես... (մօտենում է դրան
որ փակէ բայց ներս է մտնում Իվանը):

ՏԵՍԻԼ ՓԸ.

ԻՎԱՆ.—Доброго здравія Ваше благородіе.

ՊՕՂ.—(հասար.) Հայերը պրծան, հիմի

հերթը ռաներին է հասել, հալբաթ վրացիք
հալա սպասում են, յետոյ էլ կըգան էլի,
թուրքը, քուրդը, եզդին, շուլոն, ախօրը...
հը շտօ խօչիշ:

ԻՎԱՆ.—Да ваше благородіе, прочель-сь
въ газетахъ, что нашъ кумъ добрый Павгосъ
скончался, жалко стало хорошаго человѣка,
много добра сдѣлалъ онъ мнѣ и вотъ пришелъ
предложить-сь свой катафалкъ.

ՊՕՂ.—(Պօղոս անհամբեր ետ ու առաջ անե-
լով) Հիմի ի՞նչ անեմ, իմ հէրն ինձ ուի
շկօրի ճամբան էլ կարգին չըսովրացրեց,
հայերէնն էլ Մեղու, Մշակ, Նոր-դար Ար-
ճագանք կարդալով սովորեցի. ես ճիշտ ջհան-
դամից սրան պատասխանեմ. համա երևում
է որ բալդախինչի է, շատ քելէիս ուտելուց
քիթը ճարխալ է կտրել ու քուֆթա դառել.
(Իվանին), Շտօ տի գավառիշ, շտօ բալդա-
խին, շտօ բօղբաշ, շտօ կիրկաշ:

ԻՎԱՆ.—(բարձր)Такъ точно, Ваше благо-
родіе, весь шелкомъ обуть, черный, съ ангелами,
факела при нихъ будутъ-сь.

ՊՕՂ.—Բանը թակելուն չը հասնի թէ
չէ էնքան հասցնեմ, որ համբել չկարողա-
նաս:

ԻՎԱՆ.—Ваше благородіе, не понимаю по
армянски.

ՊՕՂ. — Նի պանիմայիշ... վօտ եա գա-
վարու, շտօ եսլի մնօգօ սկաժիշ, տօ տէրէ
սավսեմ գղօխնու:

ԻՎԱՆ.—Боже сохрани васъ баринъ, за-
чѣмъ вамъ умирать, вы еще такимъ молодцомъ
выглядете.

ՊՕՂ.—(Ուզում է խօսել, բայց դժուարա-
նում է) Անիծածը հետս որ կարտ խաղալիս
լինէր էլի հա պատասխան կտայի, կասէի
своя, համա... վա շտօ խօշիս դա:

ԻՎԱՆ.—Наймите мой катафалкъ.

ՊՕՂ.—Վա, չալավէկ ժիվի, կատաֆալկա
նա շտօ դա:

ԻՎԱՆ.—Какъ же такъ-съ ваше благородіе,
я же не вру.

ՊՕՂ.—(զայրացած) Հիմա հանգիստ չեն
թողնի էլի, (վրայ է պրծնում Իվանի վրայ
ուզում է փայտով խփել, բայց Իվանը բռնում է
փայտից աշխատում են միմեանց ձեռքից խել
փայտը, երբ ներս է պրծնում կառապանը) վօտ
տէրէ, վօտ, վօտ կատաֆալկա, վօտ բալ-
դախին:

Տ Ե Ս Ի Լ Փ Բ.

ԿԱՌԱՊԱՆ.—(աշխատելով բաժանել) Վա,
տօ, էյ, ինչիք անում էս ինչ խաբար է...

վա տօ է արաժդի դա, քիզ չիմ ասում տօ.
դուրակ, նէ սլիշիշ շտօլի, վա, վա, մէկացէք
է տօ, վա, վա (բաժանում է):

ԻՎԱՆ.—Я тебѣ покажу мерзавецъ какъ
битъ. (կառապանին) Господинъ, будьте
свидѣтелемъ. (զխարկը մաքրելով դուրս է
գնում):

ՊՕՂ.—(քրիտինքը սրբելով) Իդի, իդի ար-
լարուդ դուռակ:

ԿԱՌ.—(Պօղոսին) էյ, սարսաղ, աղէդ
վուրտիդն է, գնա ասա վուր փայտօնի
փուղը տայ:

ՊՕՂ.—Այ ձեզ նոր բան. ինչ ֆայտօն
տօ, ինչ փող, ինչեր ես դուրս տալիս:

ԿԱՌ.—Վա, տօ էյ քիզ ասում իմ, գնա
աղիդ ասա, նա գիդի, մէ չէթվէրթ սահաթ
առաջ բերեցի:

ՊՕՂ.—Տօ, գիժ ես, ինչ է, էս տան
աղէն ես եմ:

ԿԱՌ.—է, վուր դուն իս հրամմէ երկու
արասի:

ՊՕՂ.—(բարձր) Տօ, դու ինձ երբ բերիր,
որ եկել ես փողն ես ուզում:

ԿԱՌ.—(բարկացած) Իս քի պէս սարսաղ-
ներին փայտոնս չիմ նստեցնում, քիզ ա-
սում եմ գնա աղիդ ասա, վուր փուղը տայ:

ՊՕՂ.—(բարկացած վազվզելով) էս անի-

Թաղրենք, որ ես մեռել եմ, ուրեմն տունս
 թօղի բաղնիս պէտք է դառնամ: Ձէ, չէ,
 եղբայր, որ բոլորդ էլ ուրանաք իմ լաւ
 մարդ լինելը, ես էգուցուանից թուրքի
 հաւատն եմ ընդունում: Հոգիս բերանիս
 հասցրին անիծածները:

Հին ՇՈՐ ԳՆՈՂ.— (խօսակցութեան ժամա-
 նակ ներս է մտնում մէկ թեւի վրայ հին շորեր,
 միւս ձեռքին ճիւղոտ բռնած). Այ տղայ, հէյ՛վան
 մեռելաշոր կունենաք ծախեցէք:

ՊՕՂ.— Հա, հէնց խաչագողներ էին պա-
 կաս որ ինձ հայվան կանչէին:

Հին ՇՈՐ ԳՆՈՂ.— (հասար.) Տնաղա անըմ
 ինչ ա երկու իրեք օրից յետոյ էվելով ծա-
 խի. (Պօղոսին) լաւ գին կտամ վախիլ մի,
 գնա, ինչ կարաս մհէկ տուր, ինչ որ կըմնայ
 մեր դուքանը կը բերես:

ՊՕՂ.— (հասար.) Հազիր արի, հէնց իր
 ոտով եկել է, ինչ որ հին մին բան կայ
 ծախեմ. (շոր գնողին) ամեն բան կառնեմ:

Հին ՇՈՐ Գ.— Հա, կառնեմ, բեր տեսնեմ:

ՊՕՂ.— Մեր տունը մտնելիս դազաղը
 տեսմը:

Հին ՇՈՐ Գ.— Հա, տեսայ:

ՊՕՂ.— Ծախում եմ, ի՞նչ կտաս:

Պին ՇՈՐ Գ.— Դազաղն ինչ կանեմ, քու
 աղին պառկեցրու որ չմըսի:

ՊՕՂ.— Այ տղայ, աղէս ասում է, որ

առանց աստառի էլ կարող է պառկել, դու
 գնա աստառը պոկիր, ինչ կտաս:

Հին ՇՈՐ Գ.— Տօ, շոր բեր շոր, աստառն
 ինչ կանեմ:

ՊՕՂ.— Ես հալա աստառն եմ ծախում,
 իսկ յետոյ էլ ուրիշ շորերը:
 Հին ՇՈՐ Գ.— Լաւ գնամ տեսամ (դուրս
 է գնում):

Տ Ե Ս Ի Լ Փ Գ.

ԼՐԱՔԱՂ.— (Արագ-արագ ներս է պրծնում
 բլօկնօտը և մատիտը ձեռքին ուղակի Պօղոսին է
 մօտենում) Բարի եղէք խնդրեմ հաղորդելու
 ինձ Պօղոս Միամտեանի մահուան մանրա-
 մասնութիւնները:

ՊՕՂ.— (հասար.) Թամամ սլէզօվատել է
 անիծածը. (լրաքաղին) բայց, խնդրեմ ասա-
 ցէք, ձեզ ինչ հարկաւոր են դրանք. դճւք
 էք մեր քաղաքամասի սլէզօվատէլը:

ԼՐԱՔԱՂ.— Ո՛չ, ես լրագրի համար եմ
 ուղղում:

ՊՕՂՈՍ.— Լրագրի համար... վերջապէս
 ճանկս ընկար, այ հիմի լաւ կըգրես. գլխիս
 էս խայտառակութիւնները դուք սարքե-
 ցիք, Օհանէս շուտ արա, մեր տուն քան-
 ցիք, զոյր իր ոտով է մեր տուն եկել, (բռնում է
 օձիքից). դազաղը բերէք մի սրան սաղ-սաղ
 Թաղենք (կռուի ժամանակ վարագոյրը իջնում է):

ՀԱՅԿ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐԵԱՆԻ

Գրաւոր վաստակները.

	Գինը
1. Զան գիւլում, 600 տուն	30 Լ.
2. Խաչատուր Աբովեան	5 »
3. Միքայէլ Նալբանդեան	10 »
4. Ուրարդու և հայերի հայրենիքը	10 »
5. Նախապատմական կեանքը	15 »
6. Նախապատմական կեանքը	20 »
7. Նախապատմական կեանքը	5 »
8. Նախապատմական կեանքը	5 »
9. Նախապատմական կեանքը	10 »
10. Նախապատմական կեանքը	3 »
11. Գերեզմանատուն գնալը (թարգ.)	20 »
12. Դասագիրք էսպերանտո լեզուի բ. տպ.	50 »
13. Բառարան էսպերանտո-հայ.	2 »
14. Քերականութիւն էսպերանտո լեզուի	70 »
15. Բառարան հայ կենսագրութեանց ա. տպ.	50 »
16. Հայոց պատմութիւն (դասագիրք) գ. տպ.	1 ր. 25 »
17. Հայոց պատմութիւն, ընդարձակ	50 »
18. Հայ վաճառականութիւնը Ռուսիայում	15 »
19. Ծանկըս ընկար, վոդ.	

Հրատարակութիւններ

1. Զեռնարկ կար ու ձեռ (Շ. Եւանգուլ.)	70 կոպ.
2. Կառապան Սմիլ, էսքիզ Ա. Պայազատի	2 »
3. Լիլիտի աղջիկը. Բարոյականութիւն. Ա. Ֆրանսի	10 »
4. Brulego en petrolfabriko (Շիրվանզադէ)	5 »
5. Ordono (Նինոզվիլի)	3 »

6. Gogja Uisvili (») 5 »
7. Gastejo (Գի դը Մօղասան) 5 »
8. La fela standardo (Վ. Սարգսեանի) 3 »
9. Ruĝa ĉapeto. Kato en botoj Վ. Սիրունեանի 3 »
- 10 La mateno de aferisto 3 »
- 11 Ŝagaj kokoj (Վ. Փափաղեան) 3 »
- 12 Աղգային Սահմանադրութիւն 15 »

Հ ր ա գ ի ը ն ե ը

1. Դիտակ շարաթաթերթ 1—12 1 ը.
2. Խարադան » 1—26 չկայ
3. Արփի » 1913 թ. 1—51 2 ը. 50
4. Kaŭkaza Esperantisto, 1908—1910 5 ը.

Դիմել՝ Тифлисъ, Николаевская ул. № 3
Айку Теръ-Аствацатрянцу

ԳԻՆՆ Է 15 ԿՈՊ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0372060

58178

